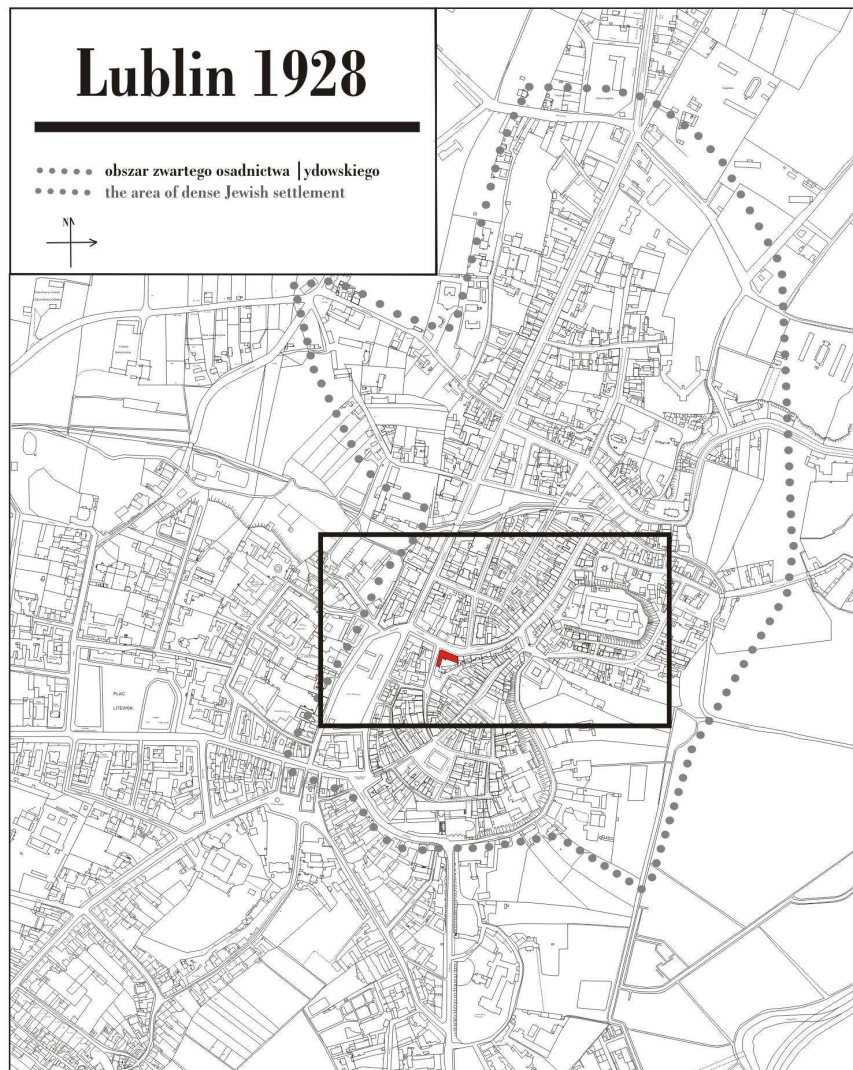
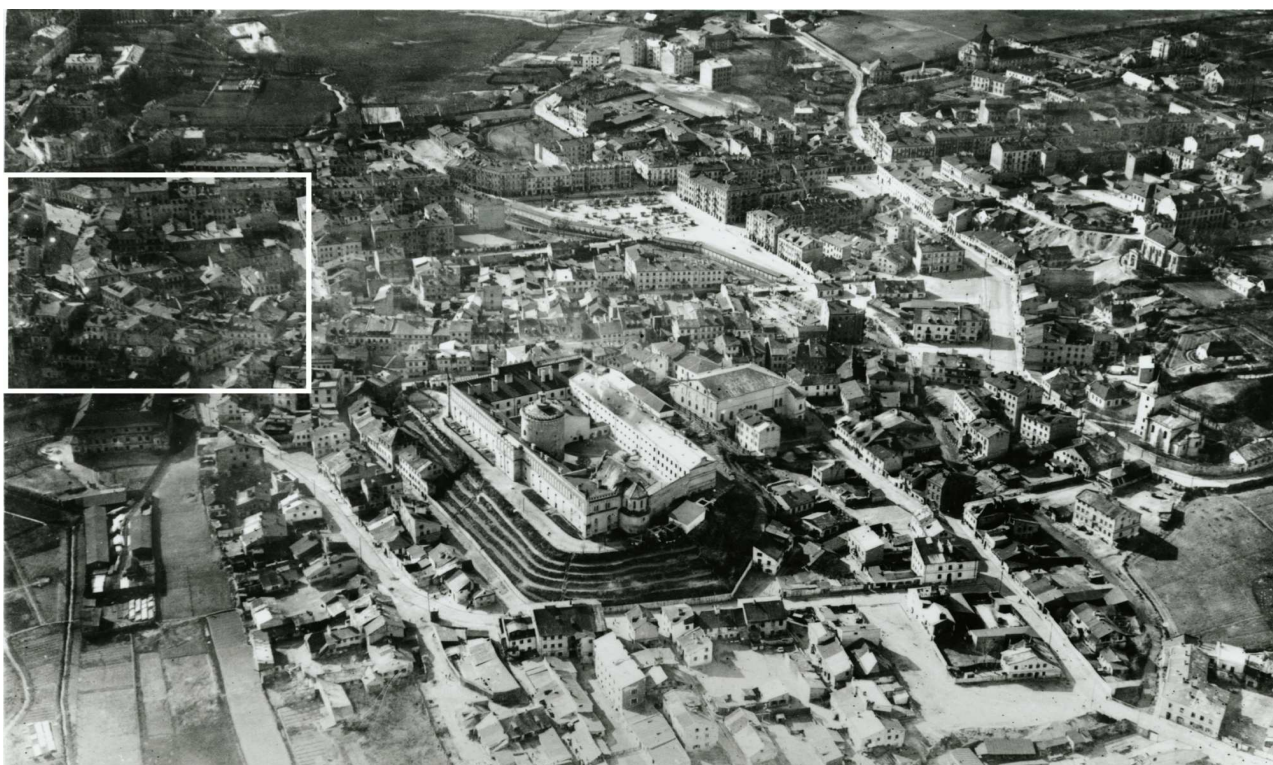

Kowalska 5/Rybna 29

obecnie/currently, Kowalska 5

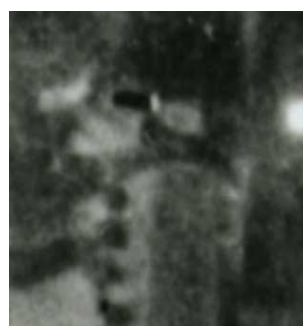
LOKALIZACJA NIERUCHOMOZCI - Kowalska 5
LOCATION OF THE PROPERTY - Kowalska 5

Panorama Lublina, lata 30./Panorama of Lublin in the 1930s,

**Fragment panoramy Lublina, lata 30., ul. Kowalska/A fragment of panorama of Lublin in the 1930s,
Kowalska street,**

**Fragment panoramy Lublina, lata 30., Kowalska 5/A fragment of panorama of Lublin in the 1930s,
Kowalska 5,**

Dawny numer policyjny / Former police number: 72 1/2
Numer hipoteczny / Mortgage number: 634
Numer przed 1939 / Number before 1939: Kowalska 5/Rybna 29
Numer po 1944 / Number after 1944: -
Numer obecny / Current number: Kowalska 5

Właściciele / Owners:

dane z dnia 12.X.1896 Kohn Symcha
1915 Kogen Lejzor
dane z dnia 21.X.1936 Kochen Szloma-Chil,
Bergman Chaja Łaja,
Kochen Chaim,
Zalicka Frymeta,
Cukierman Cyrla (zam. wszyscy Kowalska);
Kochen Matys (Grodzka 20),
Kochen Nusym (Łączna koło Lubartowa),
Kochen Szmul-Elja GoldflamDoba? (obaj zamieszkali Warszawa Miła 33/7a)

Lokale handlowe i rzemieślnicze w latach 1918-1940/Shops and workshops in 1918-1940

Ankieta z dnia 21.X.1936 r. [Inspekcja budowlana 2075]

1936 „handlowe są ze skórą mydłem”

Karta realności z dnia 12.XII.1940 r. [Inspekcja budowlana 2075]

1940 przybory szewskie

1940 zakład garbarski

Lokatorzy według wyznania, płci i wieku (1941 rok)/Tenants by religion, sex and age in 1941

Ogólna ilość mieszkańców		Mężczyzn	Kobiet	Dzieci do lat 6 włącznie	Dzieci od 7-18 lat włącznie	Uwagi
chrześcijan	Żydów					
-	30	5	10	3	12	

Mieszkańcy nieruchomości wg. Zawodu (1941 r.)

Inhabitants according to profession (1941)

Zawód	Liczba osób zamieszkałych						Uwagi
	na parterze	na piętrze	na poddaszu	w suterenie	w bud. frontowym	w oficynie	
Pracownicy umysłowi							
Wolne zawody							
Robotnicy							
Kupcy i przemysłowcy	4						
Rzemieślnicy	1						
Rolnicy							
Inne zawody							
Bez zawodu							

Wzmianki/Various notes:

Inspekcja budowlana, sygn. 2074

- Pismo z dnia 13.VII.1937 r. skierowane do Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa przez Chila Kohena, Chaima Kohena oraz Chai Bergmana, zam. przy ul. Kowalskiej 5. Pismo to dotyczy terminu wykonania robót ustalonego decyzją Wojewody Lubelskiego z dnia 21.V.1937 r. do dnia 01.VIII.1937 r. Decyzja ta została wydana na podstawie odwołania od decyzji Zarządu Miejskiego z dnia 07.XII.1936 r. Petenci zgłaszają niniejszym, że nałożonego terminu nie dadzą rady dotrzymać, a to z powodu znacznych zaległości podatkowych, następstwem których było zajęcie przez Władze Skarbowe czynszu od lokatorów. Tak więc ze względu na brak funduszy, petenci będą mogli wykonać zlecone prace do dnia 01.XII.1937 r.

Inspekcja budowlana, sygn. 2075

- Raport „w sprawie konieczności przeprowadzenia remontu domu przy ul. Kowalskiej N. 5” skierowany do Pana Komendanta miasta i Kierownika I Komisarjatu w Lublinie, sporządzony w dniu 19.VIII.1936 r. przez przodownika Stefana Szymczaka. Treść raportu jest następująca: „Melduję posłusznie Panu Kierownikowi, że dom N 5 przy ul. Kowalskiej, należący do trzech współwłaścicieli domu

1. Chaima Majera Kochena
2. Szłomy Chila Kochena
3. i Chaji Bergmana,

zamieszkałych w tymże domu, potrzebuję koniecznie kapitalnego remontu, a mianowicie: Cała posesja posiada w którym jest pełno wyboi gdzie podczas postoju furmanek gromadzi się pełno brudu i gnoju. Dom ten posiada drewniane balkony które skutkiem czasu spróchniały i grożą w niektórych miejscach zawaleniem, wszystkie budynki z zewnątrz i wewnątrz oraz klatki schodowe są odrapane z tynku. Na klatce schodowej od ul. Rybnej brak okien, które są pozabijane deskami, brak rynien ściekowych, które są od ulicy Rybnej poobrywane i grożą spadnięciem na głowy przechodniów. Następnie klatka schodowa około piekarni Fulera jest bardzo brudno utrzymana, zanieczyszczona rurą zlewową której około 30 cm brak do ziemi, skutkiem czego brudy wylewane przez mieszkańców ściekają tuż obok wejścia do piekarni, wytwarzając nieczną woń. Wejście na klatkę schodową tuż około piekarni Fulera uszkodzone z powodu wybita dziury w ścianie takiej wielkości, że po zamknięciu drzwi od sieni lokatorzy dostają się obok drzwi przez wybitą dziurę. Ponieważ cała ta posesja posiada około 35 lokali mieszkalnych i przemysłowych i wszyscy lokatorzy uiszczają czynsz lokalny, zaniedbania wymienione współwłaściciele mogli by usunąć lecz jak widać z całego skandalicznego stanu posesji, współwłaściciele wprost jawnie drwią sobie z zarządzenia władz. Wobec powyższego proszę Pana Komendanta o wyjednanie zarządzenia wydelegowania Komisji Sanitarnej Budowlanej któraby po obejrzeniu tej posesji wydała odnośne zarządzenia.” Raport przesłany do Zarządu Miejskiego w Lublinie.

- Raport „o zagrożonych budynkach” skierowany do Pana Komendanta Miasta i Kierownika I Komisarjatu w Lublinie, sporządzony w dniu 15.X.1936 r. przez st. przodownika Jana Słabczyńskiego. Treść raportu jest następująca: „Melduję że w 3-ch piętrowym domu przy ulicy Kowalskiej N 5, balkony drewniane wskutek spróchniałych belek, grożą zawaleniem się. Następnie futryny u bram wejściowych i sklepienia nad tymiz grożą zawaleniem się, przez co życie lokatorów jest poważnie zagrożone. Spółwłaściciele domu; Kochen Chaim, Kochen Szloma i Bergman Chaia zamieszkali w tymże domu, są dość zamożni i bez wysiłku mogliby dokonać remontu. Nadmieniam że w powyższej sprawie składałem raporty, a także sporządziłem doniesienia karne na właścicieli, lecz nic nie pomogło.” Raport przesłany do Zarządu Miejskiego Wydział Budownictwa w Lublinie.

- Odwołanie do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego przez Wydział Budownictwa Zarządu Miejskiego w Lublinie od zarządzenia z dnia 07.XII.1936 r. nakazującego rozbiórkę określonych balkonów i drewnianej oficyny. Odwołanie sporządzone zostało w dniu 21.XII.1936 r. przez Chila Kohena, Chaima Kohena i Chaję Bergmana. Zawiera ono prośbę o uchylenie nakazu przeprowadzenia powyższych robót. Jako uzasadnienie petenci powołują się na fakt, iż balkony takie istnieją w wielu lubelskich domach, nie zagrażają bezpieczeństwu (co potwierdziły oględziny specjalnej Komisji), a poza tym jest możliwość ich naprawy, czego petenci się podejmą w kwietniu 1937 r. Wcześniejsze wykonanie napraw nie będzie możliwe ze względu na okres zimowy. Co do oficyny, to zdaniem petentów, nie zagraża ona bezpieczeństwu lokatorów, którzy są biedni i zalegają z komornym. Jednakże petenci chętnie się podejmą naprawienia wszelkich uszkodzeń również na wiosnę 1937 r.

- Zarządzenie rozbiórki budynku wydane przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa Dział Inspekcji w dniu 04.XII.1936 r. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 19.XI.1936 r., które wykazały następujące wady: zgniłe belki więźby dachowej, stropów we wszystkich kondygnacjach, belki balkonowe oraz ściany z desek jak również popękane mury i przewody kominowe. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku, i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin rozbiórki to 01.VI.1937 r. Pismo skierowano do Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman.

Protokół oględzin sporządzony dnia 19.XI.1936 r. przez Zarząd Miejski w Lublinie, Wydział Budownictwa Oddział Inspekcji Budownictwa a dotyczący stanu domu Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman na nieruchomości przy ul. Kowalskiej 5 i Rybnej 29 w obecności lokatora Hersza Weizera.

Protokół oględzin sporządzony dnia 19.XI.1936 r. przez Zarząd Miejski w Lublinie, Wydział Budownictwa Oddział Inspekcji Budownictwa a dotyczący stanu domu Kochena Chila i Kochena Chaima na nieruchomości przy ul. Kowalskiej 5 i Grodzkiej 29 w obecności dozorey domu Bronisława Staweckiego.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 04.XII.1936 r. skierowane do Hersza Wejzera, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 19.XI.1936 r., które wykazały następujące wady: zgniłe belki więźby dachowej, stropów we wszystkich kondygnacjach, belki balkonowe oraz ściany z desek jak również popękane mury i przewody kominowe. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku, i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku wyznaczono do dnia 01.IV.1937 r.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 04.XII.1936 r. skierowane do Hersza Bechera, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 19.XI.1936 r., które wykazały następujące wady: zgniłe belki więźby dachowej, stropów we wszystkich kondygnacjach, belki balkonowe oraz ściany z desek jak również popękane mury i przewody kominowe. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku, i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku wyznaczono do dnia 01.IV.1937 r.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 04.XII.1936 r. skierowane do Estery Biderman, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 19.XI.1936 r., które wykazały następujące wady: zgniłe belki więźby dachowej, stropów we wszystkich kondygnacjach, belki balkonowe oraz ściany z desek jak również popękane mury i przewody kominowe. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku, i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku wyznaczono do dnia 01.IV.1937 r.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 04.XII.1936 r. skierowane do Lejby Drekslera, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 19.XI.1936 r., które wykazały następujące wady: zgniłe belki więźby dachowej, stropów we wszystkich kondygnacjach, belki balkonowe oraz ściany z desek jak również popękane mury i przewody kominowe. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku, i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku wyznaczono do dnia 01.IV.1937 r.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 04.XII.1936 r. skierowane do Symchy Taszera, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 19.XI.1936 r., które wykazały następujące wady: zgniłe belki więźby dachowej, stropów we wszystkich kondygnacjach, belki balkonowe oraz ściany z desek jak również popękane mury i przewody kominowe. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku, i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku wyznaczono do dnia 01.IV.1937 r.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 04.XII.1936 r. skierowane do Jankla Brumszlejfera, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Kochena Chila, Kochena Chaima i Chaji Bergman. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 19.XI.1936 r., które wykazały następujące wady: zgniłe belki więźby dachowej, stropów we wszystkich kondygnacjach, belki balkonowe oraz ściany z desek jak również popękane mury i przewody kominowe. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku, i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku wyznaczono do dnia 01.IV.1937 r.

- Odwołanie do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego wniesione za pośrednictwem Zarządu Miejskiego w Lublinie od zarządzenia Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa z dnia 04.XII.1936 r. w sprawie opróżnienia lokalu z powodu jego wad. Pismo wniesione zostało przez Hersza Wajzera w dniu 11.XII.1936 r. W uzasadnieniu petent powołuje się na fakt gruntownego wyremontowania przez siebie lokalu w 1928 r., obejmującego m. in. ułożenie nowego dachu i nowych ścian, tak więc lokal znajduje się w stanie „odpowiednim, zdatnym do użytku i żadnym niebezpieczeństwem nie grozi.” W razie konieczności przeprowadzenia dodatkowych napraw petent jest gotowy je wykonać. W związku z powyższym petent wnosi o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i zwolnienie go z obowiązku opróżnienia zajmowanego lokalu.

- Odwołanie do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego wniesione przez Zarząd Miejski w Lublinie od zarządzenia Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa z dnia 07.XII.1936 r. zobowiązującego do wykonania remontu domu położonego przy ulicy Kowalskiej Nr. 5 i Rybnej Nr 29. Pismo wniesione zostało przez Chaję Bergman w dniu 20.XII.1936 r. W uzasadnieniu petentka powołuje się na fakt, iż dom tylko w 1/3 niepodzielnej części znajduje się w jej posiadaniu i użytkowaniu z tytułu dzierżawy, co zostało stwierdzone aktem w kancelarii Notariusza Władysława Modrzewskiego w dniu 26.IX.1928 r. Na mocy tego aktu do wykonania wszelkich prac remontowych zobowiązany jest Lejba Kohn, który jej tą część nieruchomości oddał w dzierżawę. W związku z powyższym petent wnosi o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i zwolnienie go z obowiązku wykonania nakazanych robót budowlanych.

- Odwołanie do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego wniesione przez Wydział Budownictwa Zarządu Miejskiego m. Lublina od zarządzenia Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa z dnia 04.XII.1936 r. w sprawie opróżnienia mieszkań w domu przy ul. Kowalskiej 5. Pismo wniesione zostało przez Lejbę Drekslera, Symchę Taszera oraz Jankła Brumszlejfera w dniu 21.XII.1936 r. W uzasadnieniu petenci oświadczają, iż zajmowane przez nich lokale nie grożą niebezpieczeństwem, a ponadto wszelkie uszkodzenia zostaną usunięte przez właścicieli domu w kwietniu 1937 r. Petenci zwracają również uwagę na fakt, iż są bardzo biedni, bez pracy, na dodatek obciążeni licznymi rodzinami, także nie mają funduszy na wynajęcie innych pomieszczeń. W związku z powyższym petenci wnoszą o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i zwolnienie ich z obowiązku opróżnienia zajmowanych lokali.
 - Odwołanie do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Budownictwa od zarządzenia Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa w sprawie „zawalenia oficyny komórkowej i kloakowej i innych zobowiązań”. Pismo wniesione zostało przez Chaima Kohena w dniu 29.XII.1936 r. W uzasadnieniu petent twierdzi, iż „oficyna jest dobra i nie grozi żadnego niebezpieczeństwa i tak samo i inne rzeczy.” W związku z powyższym petent wnosi m. in. o anulowanie zaskarżonego zarządzenia.
 - Zawiadomienie wystosowane w dniu 11.I.1937 r. przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa do Chila Kohena, Chaima Kohena oraz Chaji Bergmana z informacją, iż odwołanie z dnia 22.XII.1936 r. od zarządzenia Zarządu Miejskiego z dnia 07.XII.1936 r. pozostawione zostało bez dalszego biegu, do czasu uiszczenia miejskiej opłaty kancelaryjnej w kwocie 4 zł.
 - Zawiadomienie wystosowane w dniu 11.I.1937 r. przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa do Chaji Bergmana z informacją, iż odwołanie z dnia 22.XII.1936 r. od zarządzenia Zarządu Miejskiego z dnia 07.XII.1936 r. pozostawione zostało bez dalszego biegu, do czasu uiszczenia miejskiej opłaty kancelaryjnej w kwocie 4 zł.
 - Zawiadomienie wystosowane w dniu 11.I.1937 r. przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa do Lejby Drekslera, Symchy Taszera oraz Jankła Brumszlejfera, z informacją, iż odwołanie z dnia 22.XII.1936 r. od zarządzenia Zarządu Miejskiego z dnia 07.XII.1936 r. pozostawione zostało bez dalszego biegu, do czasu uiszczenia miejskiej opłaty kancelaryjnej w kwocie 4 zł.
 - Podanie ze stycznia 1937 r. wniesione do Wydziału Budowlanego przy Zarządzie Miejskim w Lublinie wniesione przez Chaima Kohena. Jest on wraz z Chilem Kohenem i Chają Bergman współwłaścicielem domu narożnego przy ul. Kowalskiej 5 i Rybnej 29. Żyją oni ze sobą w niezgodzie, w związku z czym petent obawia się, że w razie wystosowania do nich jednego pisma „oni mnie nie pokażą i nie wiedząc o tem mogą się narażać na karę.” W związku z tym petent prosi o przesyłanie do niego oddzielnie jednego egzemplarza pisma i dostarczanie go bezpośrednio do jego lokalu. „W przeciwnym zaś razie odrzucam od siebie odpowiedzialności na wykonaniu zobowiązań Wydziału Budownictwa.”
-

- Zaświadczenie wystosowane przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Spraw Społecznych w dniu 22.III.1937 r. do wniosku o przyznanie prawa ubogich do przedłożenia Urzędowi Wojewódzkiemu. Petent to Hersz Becher, ur. w 1890 r., z zawodu krawiec, zamieszkały przy ul. Rybnej 29. Majątku na terenie m. Lublina petent nie posiada, jako krawiec zarabia ok. 10 zł tygodniowo, ma na swoim utrzymaniu żonę i 4 dzieci. Powyższe dane oparte są na wywiadzie przeprowadzonym przez kontrolera miejskiego dnia 18.III.1937 r.

- Odwołanie do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa od zarządzenia Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa nakazującego opróżnienie zajmowanego przez niego lokalu w domu przy ul. Kowalskiej 5 i Rybnej 29. Pismo wniesione zostało przez Hersza Bechera w dniu 05.IV.1937 r. W uzasadnieniu petent powołuje się na swoją krytyczną sytuację materialną, brak pracy, liczną rodzinę (żona i 4 dzieci) i brak możliwości znalezienia innego mieszkania. W związku z powyższym petent wnosi o odroczenie terminu opróżnienia zajmowanego przez niego lokalu na czas 6 miesięcy.

- Pismo wystosowane przez Wojewodę Lubelskiego w dniu 21.V.1937 r. do Pana Hersza Wajzera w sprawie odwołania z dnia 11.XII.1937 r. od zarządzenia Zarządu Miejskiego z dnia 04.XII.1936 r. Zarządzenie to nakazywało w terminie do dnia 01.IV.1938 r. opróżnienie zajmowanego przez niego lokalu w domu przy ul. Kowalskiej 5 i Rybnej 29. Z pisma wynika m. in. że budynek jest w stanie złym, jednakże jego wady mogą być usunięte w drodze naprawy bez usuwania petenta z jego lokalu. Odwołanie to tym samym zostało rozpatrzone pozytywnie, a zaskarżona decyzja uległa uchyleniu. Podpisał wicewojewoda Wł. Długocki.

- Pismo wystosowane przez Wojewodę Lubelskiego w dniu 21.V.1937 r. do Symchy Taszera, Jankla Brunzlejfera i Lejby Drekslera w sprawie odwołania z dnia 21.XII.1937 r. od zarządzenia Zarządu Miejskiego z dnia 04.XII.1936 r. Zarządzenie to nakazywało w terminie do dnia 01.IV.1938 r. opróżnienie zajmowanych przez nich lokali w domu przy ul. Kowalskiej 5 i Rybnej 29. Z pisma wynika m.in. że zajmowany przez petentów budynek /oficyna/ jest w stanie złym (przegniłe belki balkonowe, dach, ściany i stropy 3 piętra i częściowo ściany i stropy 1 i 2 piętra oraz parteru), a jego uszkodzone części grożą zawaleniem. Zagrożenie może być usunięte jedynie w drodze rozebrania zniszczonych i wykonania na ich miejsce nowych części budynku, co przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa może zostać dokonane tylko przy usunięciu osób z zajmowanych lokali. Co więcej wbrew twierdzeniom petentów wady nie zostały usunięte w kwietniu 1937 r. Odwołanie to tym samym zostało rozpatrzone negatywnie a termin opróżnienia lokali przesunięty do dnia 20.VII.1937 r. Podpisał wicewojewoda Wł. Długocki.

Express Ilustrowany z dnia 25.VI.1937 r. Nr. 174.

- „Katastrofa wisi na włosku! Należy usunąć balkony przy ul. Kowalskiej 5. Wstrząsający wypadek z balkonem przy ul. Lubartowskiej zwrócił uwagę opinii publicznej na stan bezpieczeństwa niektórych domów, w których istnieje groźba powtórzenia się takich katastrof.

Do rzędu podobnych domów zaliczyć należy bezwzględnie wielką kamienicę przy ul. Kowalskiej Nr. 5, która posiada szereg długich drewnianych balkonów, urągających wszelkim przepisom. Są one tak przegniłe, że w każdej chwili grozić mogą zawaleniem. Stan schodów i dachu nie ustępuje pod tym względem balkonom, co razem składa się na poważne niebezpieczeństwo dla lokatorów tego domu. Nadmiar złego w budynku przy ul. Kowalskiej Nr. 5 /własność p. Kona/ mieści się szereg składów skóry, wydzielającej nieznosne odory. I tutaj postępowanie właściciela sprzeciwia się przepisom, które nie pozwalają na przechowywanie skóry w domach, zamieszkałych przez lokatorów.” Artykuł przepisany, przesłany: „Do Wydziału Budownictwa Do wiadomości” i opatrzone pieczęcią i podpisem Wiceprezydenta Miasta J. Jaworskiego.

- Zawiadomienie wysłane w lipcu 1937 r. przez Chaima Kochena do Wydziału Budowlanego przy Zarządzie Miejskim w Lublinie. Zawiera ono informację, iż dom narożny przy ul. Kowalskiej 5 i Rybnej 29 należy do 3 współwłaścicieli, którzy w domu tym zamieszkują i działają, a mianowicie: Chajki Bergman (zam. lokal nr 8), Chila – Szlomy Kochena (zam. lokal nr 26) i Chaima Kochena (zam. lokal nr 17). Na końcu zaś znajduje się dopisek: „Mam zaszczyt prosić Inspekcję Budowl. Powyższe brać do wiadomości.”

- Pismo wystosowane przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa do Starostwa Grodzkiego jako b. pilne. Otóż w drodze oględzin z dnia 11.VIII.1937 r. zostało stwierdzone, że Chaim Majer Kochen (syn Lejzora i Chany, lat 59, z zawodu kupiec), współwłaściciel nieruchomości położonej przy ul. Kowalskiej 5, „doprowadził budynek do stanu zagrażającego bezpieczeństwu publicznemu. Zaznaczam, że do mojego zarządzenia remontu z dnia 12 grudnia 1936 r. (...)nie zastosował się. Stwierdził Jung Eugeniusz technik. Ze względu na okoliczności dające podstawę do wszczęcia sprawy karnej, przedstawiam powyższe doniesienie z prośbą o surowy wymiar kary Kochenowi Chaimowi Majerowi z uwagi na zupełną ignorancję Władzy Budowlanej, przyczym swoją opornością nie daje możliwości przeprowadzenia remontu innym współwłaścicielom.”

- Kara pieniężna celem przymuszenia nałożona decyzją Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa z dnia 13.VIII.1937 r. w związku z nie podjęciem robót budowlanych „mających na celu ogólny remont domu” na posesji przy ul. Kowalskiej 5 stanowiącej współwłasność Chaima Majera Kochena. Obowiązek ten został nałożony Zarządzeniem z dnia 07.XII.1936 r. Brak wykonania prac stwierdzono na podstawie oględzin z dnia 10.VIII.1937 r. Pismo zawiera wyznaczenie nowego terminu do dnia 25.VIII.1937 r. pod rygorem kary pieniężnej w wysokości 50 zł z zamianą w razie nieściągalności na 5 dni aresztu. Jego adresatem jest Chaim Majer Kochen.

- Oferta na wykonanie rozbiórki budynków gospodarczego od ul. Kowalskiej i frontowego od ul. Rybnej i Nowo – Rybnej na posesji Kohena, Bergmanów i innych współwłaścicieli. Przesłane w dniu 30.XII.1938 r. do Zarządu Miejskiego m. Lublina Wydział Budownictwa przez Przedsiębiorstwo Techniczno – Budowlane W. Szczepański i S – ka w Lublinie, ul. Krakowskie Przedmieście 36.

- Zawiadomienie do Zarządu Miejskiego w Lublinie, Wydział Budownictwa skierowane przez Chaima – Majera Kochena w sierpniu 1937 r. Petent informuje, iż gotów jest wykonać Zarządzenie z dnia 07.XII.1936 r., ale inni współwłaściciele domu, mianowicie Szloma – Chil Kochen i Chaja Bergman są nieobecni. Ponadto w chwili obecnej nie posiada on wystarczającej na remont kwoty, gdyż od lokatorów domu nie otrzymuje pieniędzy z powodu aresztu na komorne, nałożonego przez Izbę Skarbową. Dlatego też petent wnosi o „prolongowanie” terminu prac i wstrzymanie kary do 01.X.1937 r., czyli do czasu kiedy wrócą inni współwłaściciele, z którymi będzie można porozumieć się co do kapitalnego remontu. Prawdopodobne również, iż do tego czasu areszt na komorne zostanie już zdjęty.

- Dwa zawiadomienia z dnia 21.IV.1938 r. oraz 06.V.1938 r. skierowane do Zarządu Miejskiego m. Lublin, Wydział Budownictwa przez grupę lokatorów domu przy ul. Kowalskiej 5. Zgłaszają oni fatalny stan budynków znajdujących się na tej nieruchomości, który grozi niebezpieczeństwem i katastrofą dla wszystkich lokatorów. Właściciele: Chaim Kohn, Chil Kohn i Cudyk Bergman nie poczynili żadnych kroków mających na celu poprawę sytuacji. Przeto petenci wnoszą o natychmiastowe zajęcie się sprawą, zarządzenie eksmisji i dokonanie remontu.

- Zawiadomienie do Wydział Budowlanego „Inspekcji poglądu domów w Lublinie” skierowane przez Chaima Kochena w lipcu 1938 r. Petent informuje, iż właścicielami domu narożnego przy ul. Kowalskiej 5 i Rybnej 29 są: Chil Kochen, Chaja Bergman, Cypa – Ita Wajsbrot i Chaim Kochen. Petent zawiadamia również, iż prosił o wyremontowanie domu, sprowadził nawet rzemieślnika, lecz inni współwłaściciele odmówili mu swego udziału. Powołuje się przy tym na świadków w osobie cieślara Altera Szajnberga zam. Lubartowska 36 i Hersza Wajzera zam. ul. Rybna 29 m. 47. Petent zauważa również, iż pozostali współwłaściciele udzielili plenipotencji niejakiemu Cudykowi – Mendlowi Bergmanowi.

- Zawiadomienie do Zarządu Miejskiego Wydziału Budownictwa od Chai Bergman w dniu 17.VII.1938 r. Petentka informuje, iż właścicielami domu przy ul. Kowalskiej 5 są oprócz niej także: Chaim Majer Kohen (zam. Kowalska 5), Chil – Szloma Kohen (zam. Kowalska 5), Cypa – Ita Wajsbrot (zam. Aleje Długosza 12), Cyrla Cukierman (zam. Kowalska 5), Frymeta Zalicka (zam. Rybna 29), Matys Kohen (zam. Grodzka 20), Szmul – Ela Kohen (zam. Warszawa, ul. Miła 33 u Goldflama) oraz Nusyn Kohen (zam. Łączna). Ponadto w imieniu i na rzecz Chila – Szlomy Kohena, Cypy – Ity Wajsbrot i Chai Bergman działa upoważniony notarialnie Cudyk Bergman (zam. Kowalska 5).

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 20.VII.1938 r. skierowane do Hersza Wejzera i Hersza Bechera, zajmujących lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Chila i Chaima Kochenów, Chaji Bergman i innych. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 11.VII.1938 r., które wykazały następujące wady: zawalony i przeciekający dach oraz przegniłe stropy i balkony. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku (dach, stropy i balkony grożą zawaleniem), i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 20.VII.1938 r. skierowane do Bronisława Staweckiego, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Chila i Chaima Kochenów, Chaji Bergman i innych. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 11.VII.1938 r., które wykazały następujące wady: zawalony i przeciekający dach oraz przegniłe stropy i balkony. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku (dach, stropy i balkony grożą zawaleniem), i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku – natychmiastowy.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 20.VII.1938 r. skierowane do Josefa Szmula Rozenbaum, zajmującego lokal w kamienicy przy ul. Kowalskiej 5, należącej do Chila i Chaima Kochenów, Chaji Bergman i innych. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 11.VII.1938 r., które wykazały następujące wady: zawalony i przeciekający dach oraz przegniłe stropy i balkony. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku (dach, stropy i balkony grożą zawaleniem), i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku – natychmiastowy.

- Odręcznie sporządzone zawiadomienie wystosowane 20.VII.1938 r. przez Zarząd Miejski Wydział Budownictwa do Symchy Taszera, Jankiela Brunszlejfera i Lejby Drekslera – lokatorów domu przy ul. Kowalskiej 5. Pismo wystosowane w związku z nieopróżnieniem lokali w terminie nakazanym przez Zarząd Miejski z dnia 04.XII.1936 r. i potwierdzonego przez Urząd Wojewódzki pismem z dnia 21.V.1937 r. Zawiera ono zawiadomienie o przystąpieniu do przymusowego opróżnienia lokali z dniem 13.VII.1938 r. Pismo opatrzone podpisem i pieczęcią: Za Prezydenta Miasta Inspektor Budownictwa inż. arch. Zbigniew Oleś.

- Zawiadomienie wystosowane 20.VII.1938 r. przez Zarząd Miejski Wydział Budownictwa do Lejby Drekslera – lokatora domu przy ul. Kowalskiej 5. Pismo wystosowane w związku z nieopróżnieniem lokali w terminie nakazanym przez Zarząd Miejski z dnia 04.XII.1936 r. i potwierdzonego przez Urząd Wojewódzki pismem z dnia 21.V.1937 r. Zawiera ono zawiadomienie o przystąpieniu do przymusowego opróżnienia lokali z dniem 3.VII.1938 r. Pismo opatrzone podpisem i pieczęcią: Za Prezydenta Miasta Inspektor Budownictwa inż. arch. Zbigniew Oleś.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 21.VII.1938 r. przy ul. Kowalskiej 5, należącego do Chila i Chaima Kochenów, Chaji Bergman i innych. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 13.VII.1938 r., które wykazały następujące wady: popękane ściany budynku, dziurawy dach, walące balkony oraz przegniłe stropy. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku (dom może w każdej chwili ulec zawaleniu), i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku – natychmiastowy.

- Zarządzenie opróżnienia budynku z dnia 21.VII.1938 r. przy ul. Kowalskiej 5, należącego do Chila i Chaima Kochenów, Chaji Bergman i innych. Decyzję podjęto na podstawie oględzin z dnia 13.VII.1938 r., które wykazały następujące wady: przegniły dach, popękane ściany, oraz zupełnie zniszczone balkony. Ponieważ wady te zagrażają życiu i zdrowiu osób znajdujących się w budynku (dom może w każdej chwili ulec zawaleniu), i nie mogą być usunięte w drodze dokonania napraw i przeróbek, budynek winien być rozebrany. Termin opróżnienia budynku – natychmiastowy.

- Pismo z dnia 25.VII.1938 r. wystosowane do Pana Prezydenta Miasta Lublina zawierające Deklarację mistrza ciesielskiego Franciszka Grzesiaka (Czechów Górny 46) o podjęciu się wykonania robót „ciesielskich rozbiórki i remontu” w budynku projektowanym na nieruchomości stanowiącej własność Kochen, a położonej przy ul. Kowalskiej 5.

- Pismo z dnia 25.VII.1938 r. wystosowane do Pana Prezydenta Miasta Lublina zawierające Deklarację mistrza murarskiego Wacława Podraski o podjęciu się wykonania robót „rozbiórka i remat” w budynku projektowanym na nieruchomości stanowiącej własność Chila Kochena położonej przy ul. Kowalskiej 5.

- Pismo z dnia 30.VII.1938 r. wystosowane do Pana Prezydenta Miasta Lublina zawierające Deklarację kierownika technicznego inż. Michała Krzywickiego o podjęciu się kierowania technicznego robotami budowlanymi „rozbiórki części zabudowań groź. Zawaleniem” w budynku projektowanym na nieruchomości położonej przy ul. Kowalskiej 5.

- Pismo z dnia 28.IV.1939 r. wystosowane do Pana Prezydenta Miasta Lublina zawierające Deklarację mistrza ciesielskiego Józefa Cyrka (ul. Piechoty 6) o podjęciu się wykonania robót ciesielskich w budynku projektowanym na nieruchomości stanowiącej własność Ch. Kohen i S-ka, a położonej przy ul. Kowalskiej 5.

- Odręcznie sporządzone pismo z dnia 26.VII.1938 r. przez Szyję Arbesa, zawierające oświadczenie, iż Arbes w swoim mieszkaniu przy ul. Kowalskiej 5 na własne ryzyko pozostawia meble do czasu ostatecznej co do remontu domu bądź jego rozbiórki, i nie będzie on rościł pretensji do Zarządu Miejskiego w razie ich uszkodzenia z powodu zawalenia się budynku.

- Odręcznie sporządzone pismo z dnia 01.VIII.1938 r. przez Z. Tulera, zawierające oświadczenie, iż nie będzie on rościł pretensji do Zarządu Miejskiego w razie zawalenia się budynku przy ul. Kowalskiej 5 – róg Rybnej 29 i uszkodzenia urządzeń piekarni.
 - Odręcznie sporządzone pismo z dnia 16.VIII.1938 r. zawierające rezygnację inż. Michała Krzywickiego z wykonywania czynności nadzoru technicznego nad robotami rozbiórkowo – remontowymi w posesji przy ul. Kowalskiej, róg Rybnej, aż do czasu uzyskania przez jej właścicieli stosownego zatwierdzenia przez Zarząd Miejski dalszych prac.
 - Odręcznie sporządzone zarządzenie wykonania robót budowlanych z dnia 22.VIII.1938 r. nakazujące podjęcie robót w celu usunięcia uchybień stwierdzonych podczas oględzin budynku przy ul. Kowalskiej 5 róg Rybnej w dniu 13.VII.1938 r. w terminie do dnia 01.X.1938 r. Pismo skierowano do Pana Chila Szłomy Kohena, Cypy Ity Wajsbrot i Chai Bergman na ręce Cudyka Bergmana zam. przy ul. Kowalskiej 5, a także do: Chaima Majera Kohena, Cyrli Cukiermana, Frymety Zalickiej, Matysa Kohena, Szmula-Eli Kohena i Nuzyna Kohena.
 - Wyjaśnienie skierowane do Zarządu Miejskiego w Lublinie Wydział Budownictwa skierowane przez Frymetę Zalicką z dnia 30.VIII.1938 r. zawierające jej zgodę, by Zarząd Miejski przyjął na siebie wykonanie wszystkich niezbędnych robót budowlanych na koszt współwłaścicieli. Z pisma wynika także, że domem przy ul. Kowalskiej i Rybnej 29 zarządzała dzierżawczyni i współwłaścicielka Chaja-Łaja Bergman, która pobierała całkowity dochód z domu w okresie 10 lat (od 01.X.1928 r. do 01.X.1938 r.), a petentka swoją 1/24 część domu obejmie w posiadanie dopiero z dniem 01.X.1938 r. Ponadto nie otrzymywała ona żadnych zarządzeń w zakresie robót budowlanych. W piśmie jest również wzmianka o ciężkim położeniu petentki, która pozostała bez dachu nad głową, po rozebraniu zajmowanego przez nią 1-izbowego mieszkania, a także o naprawach sufitów w podanych lokalach bez żadnego nadzoru majstrów. Pada również kwota rocznego dochodu z domu przy ul. Kowalskiej 5 i wynosi on 16 000 zł, oprócz domu ul. Rybnej 29.
 - Zawiadomienie do Zarządu Miejskiego sporządzone w dniu 02.IX.1938 r. przez Nusyna Kohena, Matysa Kohena i Szmula-Eli Kohena. Zawiadomieją oni o sprzedaniu swoich części domu przy ul. Kowalskiej 5. I tak Matys Kohen swoją część sprzedał Cypie-Icie Wajsbrot w dniu 01.IX.1938 r., A Nusyn Kohen i Szmula-Eli Kohen swoją część odsprzedali Szłomie-Chilowi Kohenowi. Obydwie transakcje potwierdzają akty notarialne z dnia 01. i 02.IX.1938 r. sporządzone w kancelarii notariusza Borkowskiego.
-

- Kosztorys na rozbiórkę oficyny murowanej w posesji przy ul. Kowalskiej 5 sporządzony w dniu 12.X.1938 r. przez Ignacego Drewnowskiego i Syna dypl. Majstrów budowlanych w Lublinie (ul. Czechowska 9) i przekazany do Zarządu Miejskiego Wydział Budownictwa.
 - Kosztorys na rozbiórkę oficyny murowanej dwupiętrowej w posesji przy ul. Kowalskiej 5 sporządzony w dniu 07.XI.1938 r. przez Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych Ignacy Drewnowski i Syn dypl. majstr. budowlani w Lublinie i przekazany do Zarządu Miejskiego Wydział Budownictwa.
 - Pismo Chai Bergman skierowane do Inspekcji Budowlanej zawierające dane lokatorów usuniętych przymusowo z domu przy ul. Kowalskiej 5 i ilości izb, jakie zajmowali (łącznie ilość izb - 34). Są to: Stawicki Bronisław (1 izba), Szpizer Hersz (1 izba), Taszer Symcha (1 izba), Forszteter Fajga (3 izby), Arbes Szyja (3 izby), Zylberrajch Doba (1 izba), Fuler Zyndel (4 izby), Adler Liba (2 izby), Lindenworm Szmul (2 izby), Betman Aron (2 izby), Halbersberg Mordko (3 izby), Szajnfeld Perla (2 izby), Kac Jakób (1 izba), Aronowicz Jermja (2 izby), Rendlich Szmul (2 izby), Becher Aron (2 izby), i Wajzer Hersz (2 izby). Łącznie 17 osób.
 - Podanie do Zarządu Miejskiego Wydział Budownictwa z dnia 21.XI.1938 r. sporządzone przez Chaję Bergman w sprawie wydania zaświadczenia, stwierdzającego ilość lokali opróżnionych na skutek Zarządzeń w oficynach domu, położonego przy ul. Noworybnej i Rybnej 29, oraz w innej oficynie tegoż domu, z wyszczególnieniem imion i nazwisk lokatorów. Zaświadczenie to jest niezbędne do przedstawienia w Urzędzie Skarbowym.
 - Zawiadomienie wystosowane w dniu 29.XI.1938 r. przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa Dział Inspekcji do Chaji Bergman z informacją, iż podanie z dnia 23.XI.1938 r. od zaświadczenia celem przedłożenia w Urzędzie Skarbowym pozostawione zostało bez dalszego biegu, do czasu uiszczenia miejskiej opłaty kancelaryjnej w kwocie 4 zł.
 - Zaświadczenie wydane przez Zarząd Miejski w Lublinie Wydział Budownictwa w grudniu 1938 r. Zaświadczenie to zawiera wykaz lokatorów, którzy musieli opróżnić zajmowane przez nich lokale w budynkach znajdujących się na nieruchomości przy ul. Rybnej róg Kowalskiej Nr 5 stanowiącej współwłasność Kochena, Bergmanów i innych współwłaścicieli. Opróżnienie to nastąpiło na skutek zarządzenia Zarządu Miejskiego z powodu złego stanu budynków, grożących zawaleniem. Zaświadczenie to jest niezbędne do przedstawienia Urzędowi Skarbowemu. I tak lokatorzy zajmujący oficynę dwupiętrową to:
-

- Szpizer Hersz (1 izba mieszkalna), Stawicki Bronisław (1 izba mieszkalna), Taszer Symcha (1 izba mieszkalna), Becher Aron (2 izby mieszkalne), Wajzer Hersz (2 izby mieszkalne). I tak lokatorzy zajmujący budynek frontowy od strony ul. Rybnej i Nowo-Rybnej to: Forszteter Fajga (3 izby mieszkalne), Arbes Szyja (3 izby mieszkalne), Zylberrajch Doba (1 izba mieszkalna), Tuler Zyndel (4 izby mieszkalne), Adler Liba (2 izby mieszkalne), Lindernwarm Szmul (2 izby mieszkalne), Betman Aron (2 izby mieszkalne), Halbersberg Mordko (3 izby mieszkalne), Szajnfeld Perla (2 izby mieszkalne), Kac Jakób (1 izba mieszkalna), Aronowicz Jermja (2 izby mieszkalne), Zendlich Szmul (2 izby mieszkalne).

Inspekcja budowlana, sygn. 178

- Fragment „Lubliner Tuglat” Nr. 80 z dnia 03.IV.1933 r. pt. Trzydziestu lokatorów i czterech gospodarzy”

„Nieszczęśliwi są lokatorzy, których los skazał na zamieszkiwanie w domu należącym do kilku współwłaścicieli. Każdy współnik gotów jest w każdej chwili brać komorne i grozić eksmisją. Ale obowiązki względem domu każdy współnik usiłuje przerzucić na drugiego, a w rezultacie cierpią nie tylko lokatorzy, ale i dom, jako całość, który stopniowo przekształca się w ruinę.

Kilka dni temu pisaliśmy o nieruchomości pod Nr. 5 przy ul Kowalskiej, gdzie współwłaściciele nie chcą płacić za wodę i w ten sposób narażają dom i swych lokatorów na największe niebezpieczeństwo. Artykuł nasz w tej sprawie przedrukowany został również przez tut. prasę polską.(...)”

Informacje dodatkowe/Additional information:

Ankieta z dnia 21.X.1936 r. [Inspekcja budowlana, sygn. 2075]

Położenie: ulica Kowalska 5, Rybna 29

Numer hipoteczny: 634

Właściciel: Kochen Szloma-Chil,
Bergman Chaja Łaja,
Kochen Chaim,
Zalicka Frymeta,
Cukierman Cyrla (zam. wszystkie Kowalska);
Kochen Matys (Grodzka 20),
Kochen Nusym (Łączna koło Lubartowa),
Kochen Szmul-Elja GoldflamDoba? (obaj zamieszkali Warszawa Miła 33/7a)

Zarządca: Kochen Szloma-Chil, Bergman Chaja-Łaja, Kochen Chaim

Dzierżawca: -

Dozorca: Bronisław Hanecki

Rodzaj nieruchomości: dom frontowy 3-piętrowy z kl. Od ul. Kowalskiej 5, dom od 3-ch do 1-go piętra z ul. Rybnej 29 i drewniane komórki, 10 sklepów, piekarnia, sodownia, a reszta lokale mieszkalne

Data rozpoczęcia użytkowania: „bardzo długo przed wojną światową”

Z jakiego materiału wykonane są budynki: z cegły

Ilość mieszkań:
15 mieszkań – 1 izba
2 mieszkania – 2 izby
1 mieszkanie – 3 izby

Ilość mieszkań w suterrenach: nie

Ilość piwnic: 1, „zdaje się, że nie nadaje się”

Ilość pięter: „z 1-go do 3-ch, dlatego że dom idzie od dołu do góry”

Urządzenie wodociągowe: wodociąg, kanalizacji i łazienek nie ma, 12 ustępów

Oświetlenie: elektryczne

Ogrzewanie: piece

Klatka schodowa: 1 główna, 2 boczne, „1 drewniane a 2 drzewo nad sklepieniami”

Ilość balkonów: 4 od frontu drewniane

Dach: kryty „niektóre blachą a papą”

Kiedy remontowano budynek: „już dawno nie remontowano”

Czy fasada bądź cały budynek wymaga remontu: „wymaga wielki remont”

Czy jest miejsce odpowiednie do urządzenia schronu przeciwgazowego? „Zdaje się że nie”

Dane dot. Podwórza

Wymiary: „mały wymiar”
Navierzchnia: bruk
Jaka jest odległość budynku frontowego od oficyny: „w ogóle nie ma oficyn lecz dom narożny”
Czy są stajnie, obory, chlewy, komórki: kilka komórek drewnianych
Śmietnik: drzewny, ruchomy
Roślinność: nie ma
Urządzenia do trzepania: nie ma
Co wiadomo o lokalach podziemnych: nie ma
Gdzie odpływają ścieki kuchenne: do podwórza

Karta realności z dnia 12.XII.1940 r. [Inspekcja budowlana, sygn. 2075]

Położenie: Kowalska 5
Numer hipoteczny: 634
Powierzchnia: ogółem: 1050 m²
zabudowana: 740 m²
niezabudowana: 310 m²
długość frontu: 35 mb (głębokość 30 mb)

Budynek frontowy mieszkalny

Liczba kondygnacji: 4
Główna klatka schodowa: 1
Boczna klatka schodowa: 1
Liczba mieszkań: 30, w tym:
1 mieszkanie – 1 izba
19 mieszkań – 2 izby
10 mieszkań – 3 izby
Liczba izb: 69
Liczba piwnic: 5
Liczba suterren niemieszkalnych: -
Liczba strychów: 1

Dopisek: Kochen Chaim (ur. 1878 r., wyzn. mojż., rodz. Lejzor i Chana), Kochen Chil (ur. 1879 r., wyzn. mojż., rodz. Lejzor i Chana), Wajsbrot Cypa-Ita (ur. 1905 r., wyzn. mojż., rodz. Szyja Ruchla), Chaja Bergman (ur. 1903 r., wyzn. mojż., rodz. Lejba i Chawa), Zalieka Freimeta (ur. 1891 r., wyzn. mojż., rodz. Lejba i Chawa), Cukierman Cyrla (ur. 1893 r., wyzn. mojż., rodz. Lejba i Chawa); Kowalska 5

Fragmenty Historii Mówionych/Fragments of Oral History**Włodzimierz Chętko**

„Granica getta przebiegała od Bramy Grodzkiej. Przez środek ulicy Grodzkiej wbite były słupy drewniane z drutem kolczastym, które biegły do Rybnej. Rybna też należała do getta. Płot ciągnął się Rybną i schodził do Kowalskiej. Kowalska nie była objęta gettem, tam pod numerem 5 w kamienicy mieszkał mój przyjaciel Jurek Lewiński. Podczas łapanki złapali go na Lubartowskiej i na pierwsze *przesłuchanie* zaprowadzili go na Kowalską.”

Samuel Gradel

„Moja matka pracowała w sklepie na Kowalskiej 5. Tam był pan, który miał przedstawicielstwo dwóch gazet Żydowskich, u niego pracowała mama. Ten pan wyjechał do Ameryki, a mama wyszła za mąż i ojciec ten interes rozwinął. Tam były różne gazety żydowskie, na przykład KC. Mieliśmy księgarnię i bibliotekę w jednym, część książek które tam były ojciec ofiarował później do gimnazjum żydowskiego, a część do takiego towarzystwa kultury Ligaco.”

Fotografie współczesne/Contemporary photographs

Fasada, Kowalska 5, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Elewacja boczna, Kowalska 5, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Elewacja boczna, Kowalska 5, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Tył posesji, widok od Placu Rybnego, Kowalska 5, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Ogrodzenie, widok od Placu Rybnego, Kowalska 5, fot. Marcin Moszyński, 2010.
